

שם המחקר : הנגשה קוגניטיבית של סרטים לאנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית ☼

שנה : 2015 ☼

מס' קטלוגי : 140 ☼

שם החוקר : ד"ר אבי גריפל וגב' הנא זועבי ☼

רשות המחקר: דאס אינטרנשיונל בע"מ ☼

תקציר המחקר:

הערכה זו נערכה בסיוע מענק מקרן שלם

מחקר ההערכה הנוכחי העריך את התרומה של הנגשת הסרט העלילתי "לא דופקות חשבון", לחוויית הצפייה של אוכלוסיית אנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית (מש"ה), וזאת בשלושה מודלים של הנגשה: דיבוב מלא בעברית, פרשנות (שילוב הסברים בעברית בסרט ללא דיבוב), ודיבוב מלא יחד עם פרשנות. אלו הושוו להקרנה רגילה שהיוותה קבוצת ביקורת. כל מודל הוקרן בסינמה סיטי בירושלים לכ- 40 צופים שגויסו ממעשי"ם באזור ירושלים. לאחר ההקרנה נערך ראיון אישי קצר, פנים מול פנים, עם הצופים, בעזרת שאלון סגור ששאל על מידת ההבנה של העלילה, ההנאה, המידה בה הבינו את הנאמר, התרומה של התרגום להבנת הסרט ועוד. בנוסף, נערכו תצפיות על התנהגות הצופים בעת הקרנת הסרט, וכן ראיונות עם המדריכים כדי לעמוד על תגובות הצופים לאחר ההקרנה. הנתונים עובדו בתוכנת SPSS לקבלת ממוצעי תשובות, מתאמים, ומבחני הבדל ממוצעים (F-test ו- t-test). למרות שהצופים הם עם מוגבלות שכלית התפתחותית (פיגור קל עד בינוני), רובם דיווחו שהם הבינו את עלילת הסרט (כ 70% ענו שהבינו את הכל או את הרוב) ורובם נהנו (כ-90%). הרוב גם הקשיבו להסברים, והבינו מה שהשחקנים אמרו. הצפייה בסרט מהווה עבורם חווית בילוי החורגת מהבנת עלילת הסרט. הצופים נהנו מהיציאה המשותפת, מהנסיעה, מהכיבוד, וכדומה.

תוצאות מחקר ההערכה מראות כי שני המודלים המתאימים ביותר להנגשה הם מודל הדיבוב ומודל

ההנגשה הפרשנית. מודלים אלו תורמים יותר להבנת הסרט ולהבנת מה שהשחקנים בסרט אמרו

בהשוואה לקבוצת הביקורת שהוקרן לה סרט רגיל. כאשר מציגים מודל משולב שיש בו גם דיבוב וגם

- פרשנות – ההסברים פחות מועילים להבנה. מודל הפרשנות תורם יותר להצלחה במבחן הידע, וכן להבנת התרגום (הבדל ניכר, אך לא מובהק). ביתר המשתנים ההבדל זניח.
- המלצות המחקר להלן מבוססות על ניתוח הנתונים, ניתוח תוכן של ראיונות עם המדריכים, והתצפיות על הצופים בעת ההקרנה, וחוות דעת של ד"ר עמנואל שן לו ניסיון בהקרנת מספר סרטים במודל פרשנות לאנשים עם מוגבלות שכלית :
- חשוב להקפיד על איכות טכנית גבוהה של הקול, שיהיה מאד ברור וצלול, ושהדיבוב יעשה על-ידי שחקנים שונים לכל דמות; שימוש באותו קול למספר דמויות מבלבל ומפריע להבנה.
 - רצוי שהסברים בהנגשה הפרשנית יהיו תכופים יותר, ללא הפסקות ארוכות מדי, ושהם יהיו מנוסחים בצורה ברורה וישירה (לא כשאלה). באופן המסביר את העלילה, ולא בצורה של שאלות המופנות לצופים.
 - מומלץ לתקף את תוצאות המחקר הנוכחי גם בהתייחס לתרומה של הנגשה הפרשנית להבנת אנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית לגבי סרט בשפה העברית.

- [לפריט המלא](#)
- [למאגר המחקרים של קרן שלם](#)
- [למאגר כלי המחקר של קרן שלם](#)